

Overhalla kommune

- positiv, frisk og framsynt

Revidert økonomiplan

2019-2022

(juni 2019)

Innhold

Innledning.....	3
Oppsummering.....	3
Økonomiske rammebetingelser	4
Revidert økonomiplan (tall).....	5
Frie inntekter (budsjettskjema 1A).....	7
Skatt og rammetilskudd	8
Eiendomsskatt/ indirekte skatter	8
Andre generelle statstilskudd.....	9
Finansutgifter (budsjettskjema 1A)	9
Netto avsetninger (budsjettskjema 1A)	10
Fond.....	10
Overføring investering.....	10
Drift (til fordeling drift 1B).....	11
Investering (budsjettskjema 2A).....	13
Finansieringsbehov	13
Ekstern finansiering	13
Investering i anleggsmidler (2020-2022) (budsjettskjema 2B).....	13

Innledning

Rådmannen legger hvert år fram et forslag til handlings- og økonomiplan for de kommende fire år, der det første året er årsbudsjettet. Bestemmelser for kommunal økonomiplan er hjemlet i kommunelovens § 44. Kommunene har ulik praksis når det gjelder behandlingstidspunkt. Overhalla har valgt å fremme planen til behandling i desember, med en revidering påfølgende vår.

Vi står ovenfor en del større investeringsbehov. Dette er med å prege økonomien, sammen med reduserte rammeoverføringer og redusert mulighet for bruk av eiendomsskatt. Vekst i folketall og økt press på tjenestene øker driftsutgiftene. Økonomien vil være begrensning for investeringsrammene. Viktige avklaringer ved behandling av økonomiplan vil være hvilke investeringer som skal gjennomføres og omfang av dem. Administrativ kapasitet vil også ha betydning for hvor stor aktivitet en kan ha samtidig med gjennomføringen.

Revidert økonomiplan 2019 - 2022 tar utgangspunkt i forslag til revidert budsjett 1. tertial 2019 og regjeringens kommuneproposisjon. Tallene er framskrevet fram til 2022. Forutsetningene som ble vedtatt i opprinnelig økonomiplan (desember 2018) er videreført. Framstillingen har en mindre detaljert inndeling enn årsbudsjettet. Det er lagt vekt på å få fram den økonomiske utviklingen i grove trekk, med angivelse av planlagte rammer for hovedområdene.

Oppsummering

I revidert økonomiplan 2019-2022 foreslås det en samlet investeringsramme på 318 millioner kroner. Lånebehovet er på 219 millioner kroner, og inkluderer 8 millioner kroner til videre utlån (Startlån). Finansutgiftene (driftsbudsjettet) øker med 8,6 millioner kroner siste år i planen som følge av foreslått investeringsnivå. Parallelt med dette reduseres frie inntekter med 2,6 millioner kroner, hvorav 1 million i eiendomsskatt. 1,2 millioner kroner av økningen i rammetilskuddet gjelder innlemming av øremerkede ordninger. Dette innebærer at den reelle reduksjonen i frie inntekter er på 3,8 millioner kroner.

Den samlede driftsrammen er redusert fra 245 millioner kroner i 2019 til 237 millioner kroner i 2022 (8 millioner kroner). Av reduksjonen er 3,9 millioner kroner prosjekter og tiltak med begrenset varighet, som avvikles i perioden. De er finansiert med bruk av disposisjonsfond. 2,5 millioner kroner gjelder innsparingstiltak. Flere av dem er i dag ikke endelig konkretisert. En har også reduserte kostnader som påvirkes av endrede forutsetninger med driften. Dette er i hovedsak knyttet til investeringer som påvirker driften. Totalt er dette beregnet til 2,8 millioner kroner. I tillegg får en økte kostnader med innlemming av øremerkede ordninger i rammetilskuddet på 1,2 millioner kroner.

Økonomiplanens driftsbudsjett viser et udekket finansieringsbehov fra 2020 på 1 mill. kr. Dette øker til 4,5 millioner kroner siste år.

Inkludert saldering av budsjettunderskuddet på totalt 5,2 millioner kroner (2019-2022) er det forutsatt at en skal bruke 38 millioner kroner av disposisjonsfondet i perioden. Fondet forventes å være på 26 millioner kroner ved utgangen av 2022.

Netto driftsresultat viser et underskudd på 11 mill. kr siste år i planperioden (før korrigering for midlertidige prosjekter og tiltak). I forhold til Teknisk beregningsutvalgs (TBU) anbefalinger (1,7% av omsetning) burde vi ideelt sett hatt et positivt netto driftsresultat på ca. 6 mill. kr. Driftsnivået er med andre ord for høyt i forhold til inntektene. En har nå små mulighet for å påvirke inntektene. Eiendomsskatten var tidligere det vesentligste inntektspotensialet hvor kommunen hadde mulighet for inntektsøkning. Lovendring har nå satt en begrensning for dette, og vil kunne medføre reduserte

inntekter framover og dermed redusert politisk handlingsrom. Det er nødvendig å tilpasse nivået på tjenestene for å oppnå budsjettbalanse framover. For å skape budsjettmessig balanse mellom utgifter og inntekter siste år i perioden vil effektiviseringsbehovet være ca. 4 mill. kr. Dette etter at en har hensyntatt prosjekter med begrenset varighet som er finansiert med disposisjonsfond på 6,5 millioner kroner. På videre sikt bør det skapes rom for nye investeringer/driftsbehov ved å oppnå et positivt netto driftsresultat med avsetninger til fond.

Økonomiske rammebetingelser

Planen bygger på regjeringens forslag til kommuneproposisjon 2020. Regjeringen foreslår en vekst for 2020 i de frie inntekter på mellom 1 og 2 mrd kr. Det er et stort intervall i denne veksten i de frie inntekter, som ifølge proposisjonen må ses i lys av usikkerheten knyttet til handlingsrommet i budsjettpolitikken framover. Realveksten for kommunal sektor anslås å være mellom 0,2 og 1,5 mrd.kr som er mellom 0 og 0,3 prosent. Teknisk beregningsutvalgs beregninger viser at en samlet vil kunne få 1,3 mrd kr i økte kostnader knyttet til demografi, hvorav 0,9 mrd kr finansieres av frie inntekter.

I kommuneproposisjonen varsles det innlemming av flere øremerkede tilskudd i rammetilskuddet fra 2020, og i tillegg kommer noen oppgaveoverføringer som også vil ha betydning for rammetilskuddet.

- Øremerket tilskudd til dagaktivitetstilbud demens (348 mill. kroner)
- Øremerkede tilskudd til psykologiårsverk (205 mill. kroner)
- Øremerket tilskudd til etablering og tilpasning av bolig (481 mill. kroner). Fra 1. januar 2020 vurderes å gi tilskudd til boligetablering og boligtilpasning til vanskeligstilte på boligmarkedet.
- Øremerket tilskudd til klinisk veterinærvakt (129,8 mill. kroner)
- Bevilgning til ivaretagelse av landbrukspolitiske tilskudd (tilsvarende 13 årsverk på landsbasis)
- Bevilgning for å ivareta myndighet til behandling av støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller (tilsvarende 1,7 årsverk på landsbasis)

Følgende ordninger skal også innlemmes i frie midler, men er i denne omgang ikke innarbeidet i prognosemodellen fra KS

- Øremerket tilskudd til tidlig innsats og lærernorm i grunnskolen (utgjør 1 750 mill. kroner i 2019).
- Bevilgning til forvaltning av små verneområder (tilsvarende 2,5 årsverk på landsbasis)

Revidert økonomiplan (tall)

Regnskapsskjema 1A - drift	R 2018	Forslag revidert budsjett 19	Revidert økonomiplan		
			2020	2021	2022
Skatt på inntekt og formue	93 345 278	91 740 783	93 091 095	93 091 095	93 091 095
Ordinært rammetilskudd	146 051 411	150 055 425	150 062 125	149 464 125	149 475 125
Trekk privat skole			-2 390 000	-2 390 000	-2 390 000
Skatt på eiendom	6 628 501	11 300 000	10 300 000	10 300 000	10 300 000
Andre direkte eller indirekte skatter	391 203	391 203	390 000	390 000	390 000
Andre generelle statstilskudd	12 868 531	8 267 223	8 249 000	8 226 000	8 203 000
Sum frie disponible inntekter	259 284 924	261 754 633	259 702 220	259 081 220	259 069 220
Renteinntekter og utbytte	2 047 379	2 000 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	9 305 835	11 148 000	11 300 000	11 000 000	10 800 000
Renteutgifter nye investeringer			860 000	2 390 000	3 070 000
Avdrag på lån	12 112 000	13 510 006	13 510 006	13 510 006	13 510 006
Avdrag nye investeringer			2 240 000	4 180 000	5 620 000
Netto finansinnt./utg.	-19 370 457	-22 658 006	-26 210 006	-29 380 006	-31 300 006
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0				
Til ubundne avsetninger	22 614 252	7 313 000	7 313 000	7 313 000	7 313 000
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	5 696 900				
Bruk av ubundne avsetninger	21 315 175	17 623 957	17 623 957	17 623 957	17 623 957
Endring bruk av fond prosjekter/ tiltak (Saldering)		-2 970 724	-1 455 000	-3 105 000	-3 855 000
Netto avsetninger	4 397 823	7 340 233	8 855 957	7 205 957	6 455 957
Overført til investeringsregnskapet	914 000	1 014 000	1 014 000	1 014 000	1 014 000
Til fordeling drift	243 398 290	245 422 860	241 334 171	235 893 171	233 211 171
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	236 876 086	245 422 860	242 387 402	238 556 402	237 681 402
Mer/mindreforbruk	6 522 204	0	-1 053 231	-2 663 231	-4 470 231

Budsjettskjema 1B - drift	R 2018	Forslag revidert budsjett 19	2020		
			2 020	2 021	2 022
Politiske styringsorganer	-4 949 764	571 752	571 752	571 752	571 752
Stabs- og støttefunksjoner	15 485 558	15 188 419	15 388 419	14 888 419	14 638 419
Fagområde oppvekst	89 205 990	92 603 128	91 915 128	91 012 128	90 887 128
Fagområde helse/sosial	78 188 805	81 126 876	81 273 418	80 695 418	80 195 418
Fagområde kultur	11 664 525	10 054 032	10 054 032	9 304 032	9 304 032
Fagområde teknisk	36 632 996	38 271 845	36 338 845	35 138 845	35 138 845
Skatter, rammetilskudd, renter og avdrag	-16 994 841	-18 988 192	-18 988 192	-18 988 192	-18 988 192
Midtre Namdal Samkommune	27 642 817	26 595 000			
Nye Namsos (kjøp av tjenester)			23 176 000	23 276 000	23 276 000
Næringstjenester			0	0	0
Landbrukskontor			2 658 000	2 658 000	2 658 000
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	236 876 086	245 422 860	242 387 402	238 556 402	237 681 402

Regnskapsskjema 2A - investering	R 2018	Forslag revidert budsjett	Revidert økonomiplan		
			2020	2021	2022
Investeringer i anleggsmidler	34 022 656	101 230 000	138 835 320	77 212 021	262 022
Utlån og forskutteringer	2 928 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	20 519 062	1 014 000	1 014 000	1 014 000	1 014 000
Avdrag på lån	4 278 054	1 417 000	1 417 000	1 417 000	1 417 000
Avsetninger	1 758 355	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Årets finansierungsbehov	63 506 127	106 661 000	144 266 320	82 643 021	5 693 022
<i>Finansiert slik:</i>					
Bruk av lånemidler	24 017 012	82 000 000	74 940 660	59 969 617	1 909 618
Inntekter fra salg av anleggsmidler	5 061 540	1 800 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Tilskudd til investeringer	19 575 000				
Kompensasjon for merverdiavgift	4 909 320	19 415 000	26 894 660	11 842 404	52 404
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	7 529 254	2 432 000	40 417 000	8 817 000	1 717 000
Sum ekstern finansiering	61 092 127	105 647 000	143 252 320	81 629 021	4 679 022
Overført fra driftsregnskapet	914 000	1 014 000	1 014 000	1 014 000	1 014 000
Bruk av avsetninger	1 500 000				
Sum finansiering	63 506 127	106 661 000	144 266 320	82 643 021	5 693 022
Udekket/udisponert	-	-	-	-	-

Regnskapsskjema 2A - investering	R 2018	Forslag revidert budsjett 19	Revidert økonomiplan		
			2020	2021	2022
Omsorgsboliger - byggetrinn 1	2 847 264	53 975 000	53 975 000	0	0
Byggeteknisk gjennomgang og ny gymsal Hunn skole	0	350 000	52 500 000	52 500 000	0
Hunn skole - etablering av brakkerigg og gjennomføring av nødvendig byg	540 641	4 184 359	0	0	0
Gimle	157 356	542 780	750 000	18 000 000	0
Ny Skage barnehage (2013-2015)	553 810	69 636	0	0	0
Varmeanlegg Helseenteret	25 740	8 368 750	0	0	0
Varme og ventilasjonsanlegg Adm bygget	31 545	9 187 500	0	0	0
Carport adm bygget	39 184	1 000 000	0	0	0
Ladestasjoner adm bygget	0	575 000	0	0	0
Ranemsletta barnehage - utvidelse	22 754	350 000	15 337 500	0	0
Enøk Moamarka barnehage	0		0	1 500 000	0
Ventilasjon svømmehall 2019	0	1 500 000	0	0	0
Brannstasjon	13 132 672	48 797	0	0	0
Obus - uteområde	131 380	100 000	8 510 800	0	0
Obus - trafikkavvikling	0	2 937 500	0	0	0

Vann og avløp	R 2018	Forslag revidert	Revidert økonomiplan			
		budsjett 19	2020	2021	2022	
Sluser for avrensning nett	0		0	150 000	0	
Implementering vannmålere privat	12 121	20 000	0	0	0	
Ny vannledning over Bertnem bru 2019	0	0	500 000	0	0	
Nytt membranfilter rigg B	0		1 000 000	0	0	
Lekkasje FV17 Korsnesvegen - utskifting av rørstrekk	27 400	-28 000	0	0	0	
Overbygg pumpestasjoner 2019	0	200 000	200 000	200 000	0	
Bjørbekken - pumpestasjon	174 906	135 000	0	0	0	
Skogmo industriområde VA 2018	0	280 000	0	0	0	
Vedlikehold / kapasitetsøkning trykkøkingsstasjon 2019	0	200 000	0	0	0	
Nytt toppdekke høydebasseng Ryggahøgda 2019	0	1 000 000	0	0	0	
Ledningsnett Beite på Skage	0		400 000	0	0	
Ny pumpestasjon boligutbygging	0		0	1 200 000	0	
Avløpsledning pumpestasjon	0		0	1 500 000	0	
Overvannsutfordring	0		300 000	0	0	
Pumpestasjon avløp 2019	0	665 000	800 000	800 000	0	
Utskifting av avløpsledninger 2019	0	300 000	0	300 000	0	
VA bil EL 2019	0	0	400 000	0	0	
VA bil	0		500 000	0	0	
<hr/>						
Reguleringsplanarbeid - Skage industriområde (2014-2015)	22 181	6 906	0	0	0	
Reguleringsplan - Ranemsletta sentrum	566 245	490 000	0	0	0	
Klykkbekken- Sikring mot erosjon/skred (VV10897)	245 937	29 521	0	0	0	
Skageåsen trinn 4	3 012 370	1 600 000	0	0	0	
Krabbstuvegen - utbedring kryss	0	0	800 000	0	0	
Reasfaltering 2018- forsterking topp lag	16 584	2 472 000	0	0	0	
Trafikksikkerhetstiltak Barlila	19 400	3 089 000	0	0	0	
Trafikksikkerhetstiltak Skage (Kroken)	922 728	5 000	0	0	0	
Barlia - utvikling av området	0		1 000 000	0	0	
Gateløys - standardheving 2019	0	4 625 000	0	0	0	
Enøk lysløyper	0	300 000	0	0	0	
El biler (adm) 2019 / Hjemmetjenesten 2020	0	800 000	800 000	0	0	
Utrykningskjøretøy - Brann og redning 2019	0	775 000	0	0	0	
Ipad oppvekst - 600 stk 3 år. (2019-2021)	0	800 000	800 000	800 000	0	
Starsjonsvegen 15 (Øysletta)	0	13 819	0	0	0	
Intern finansieringstransaksjoner	0	0	10 000	10 000	10 000	
Tilbakeføring momskompensasjon 6 mannsbolig Skage	0	250 000	250 000	250 000	250 000	
			101 217 568	138 835 320	77 212 021	262 022

Frie inntekter (budsjettskjema 1A)

Revidert økonomiplan 2019-2022 viser forventet inntektsreduksjon på 2,6 millioner kroner. En har forutsatt samme årlig integreringstilskudd i perioden på 7,3 millioner kroner.

Sammenliknet med opprinnelig økonomiplan viser den reviderte en økning på 1,5 millioner kroner når en holder integreringstilskuddet utenfor. Innlemming av øremerkede tilskudd utgjør det vesentligste.

Endring frie inntekter 2019-2022	-	2,6
Skatt inntekt og formue	1,4	
Innlemming øremerkede tilskudd	1,2	
INGAR	-	2,4
Trekk private skoler	-	2,4
Innb tilskudd/utjevning	0,6	
Eiendomsskatt	-	1,0 - 2,6

Skatt og rammetilskudd

Med utgangspunkt i kommuneproposisjonen og framskriving av inntekten fram til 2022 forventes det en reduksjon på 1,6 millioner kroner. *Skatt på inntekt og formue* vil øke med 1,4 millioner kr. God skatteinngang og økt «skatteøre» er forklaringen. Rammetilskuddet reduseres med 3 millioner kroner, hvorav 2,4 millioner kroner knyttes til trekk for *medfinansiering av private skoler*.

I tillegg til reduksjonen i rammetilskudd på 3 millioner kroner er det i kommuneproposisjonen som tidligere nevnt innlemmet flere øremerkede ordninger i rammetilskuddet. For Overhalla utgjør dette 1,2 millioner.

Eiendomsskatt / indirekte skatter

Dagens maksimale promillesats reduseres fra 7 til 5 for *bolig -og fritidseiendommer*. I tillegg skal skattegrunnlaget for eiendomsskatt fra 2020 reduseres med 30 %. Reduksjonen i grunnlaget kompenseres ikke fra staten.

Overhalla har i 2019 4 ‰ for bolig- og fritidsbolig. Det er i økonomiplanen forutsatt en sats på 5 ‰ fra 2020 og ut perioden. En har med det forutsatt at skulle maksimalpromillen bli redusert i perioden forutsettes det at den kompenseres av statlige midler. For næringseiendommer er satsen 7 ‰ som videreføres i hele perioden. Beregninger av eiendomsskatten for 2019 viser en forventet inntekt på 11,3 millioner kroner. 2020 med 30% reduksjon og 5 ‰ for *bolig -og fritidseiendommer* vil bli ca. 1 million kroner lavere.

Tabellen under viser endringen i inntekt hvis en velger å benytte en annen promille enn 5 for *bolig og fritidsbolig*. Satsen for næringseiendommer er holdt uendret.

(millioner kroner)	2019	2020-2022		
		4 ‰ / 7 ‰	5 ‰ / 7 ‰	4 ‰ / 7 ‰
Boliger	7,9	7,6	6,1	4,6
Fritidsboliger	0,5	0,5	0,4	0,3
Næringseiendommer	2,8	2,2	2,2	2,2
	11,3	10,3	8,7	7,1

Kommunens konsesjonskraft inntekt fra NVE er forutsatt videreført med 390.000.

Andre generelle statstilskudd

Posten består av integreringstilskudd og rentekompensasjon fra Husbanken.

(millioner kroner)	2019	2020	2021	2022
Integreringstilskudd	7,3	7,3	7,3	7,3
Rentekompensasjon	1,0	0,9	0,9	0,9
Sum	8,3	8,2	8,2	8,2

I prognoseringen av integreringstilskuddet er det forutsatt at en opprettholder bosettingen av flyktninger i perioden og inntekten er videreført som 2019. Inntekten påvirker ikke budsjettbalansen da en avsetter tilskuddet uavkortet til «flyktningefond».

Finansutgifter (budsjettskjema 1A)

Netto finansutgifter forventes økt med 8,6 millioner kroner fra 2019 til 2022. Dette er i hht til opprinnelig økonomiplan.

Renteinntekter er videreført som opprinnelig økonomiplan med 1,7 millioner kroner.

Budsjett for *renteutgiften* bygger på en framskrivning av dagens lån. I tillegg har en beregnet lånebehovet for kommende investeringer med en rente på 2,5%. Investeringer knyttet til vann og avløp er holdt utenfor og forutsatt selvfinansiert.

Lånebehovet inklusive vann og avløp er for 2019-2022 på 219 millioner kroner, hvorav 11 millioner kroner gjelder vann og avløpssektoren.

Kommunen har valgt å betale minste tillatte avdragsbelastning. For 2019 utgjør dette 13,5 millioner kroner. Siste år i planperioden vil den øke til 19 millioner kroner.

Langsiktig gjeld vil ved utgangen av 2022 være på 560 millioner kroner og utgjøre 160 % av omsetningen. Våren 2019 har 21 % av gjelden rentedeckning som lån til VAR sektoren, rentekompensasjon i Husbanken og lån til videre utlån.

	(mill kr)	(i % av omsetting)
Langsiktig gjeld 1/1-2019	408	116 %
Avdrag lån	66	
Bruk av lån	219	
Langsiktig gjeld 31/12-2022	560	160 %

Netto avsetninger (budsjettskjema 1A)

Fond

Kommunen har pr d.d en solid fondsbeholdning på 58 millioner kroner ved utgangen av 2018. Det er i den reviderte økonomiplanen forutsatt at en skal bruke 38 millioner kroner av fondet. I tillegg viser usaldert plan at en har en

	(mill kr)
underdekning som må dekkes på	
5,2 millioner kroner. En kan med	Disposisjonsfond pr 1/1-2019 58
utgangspunkt i de forutsetningene	Udisponert 2018 7
forvente at fondet vil være på	Avsetting til frie fond 2019-2022 29
anslagsvis 26 millioner kroner ved	Bruk av frie fond 2019-2022 -62
utgangen av planperioden.	Udekket rev økplan 2019-2022 -5,2
	Disposisjonsfond 31/12-2022 26

En detaljert oversikt over bruk av fond viser at planlagt bruk knyttes til tiltak / prosjekter med kortere varighet som går ut i løpet av planperioden.

Overføring investering

Rådmannen foreslår en videreføring med finansering av egenkapitaltilskuddet til Klp av driftsbudsjettet.

Drift (til fordeling drift 1B)

Budsjettskjema 1B - drift	2 020	2 021	2 022	
Politiske styringsorganer	571 752	571 752	571 752	
Stabs- og støttefunksjoner (herav følgende tiltak)	15 388 419	14 888 419	14 638 419	
Reduksjons utgifter administrasjon		-500000	-500000	Rådmannen foreslår å redusere utgiftene i administrasjonen med 500.000 kr fra 2021. Hvordan dette skal realiseres er ikke konkretisert p.t. og må avklares gjennom en videre prosess.
Sommerjobbsentral et år	-150000	-150000	-150000	Sommerjobbsentralen har vært prøvd ut i 3 år med en årlig ramme på 150.000 kr. Midlene er brukt til avlønning av ungdommer. Som et ledd i den samlede innsparingsprosessen foreslår rådmannen at ordningen avvikles etter 2018. (Forslaget ble av kst 18/12-2018 forkastet og sommerjobbsentralen videreføres i 2019 (ikke øk plan) og finansieres med bruk av disp fond)
Skogmo industripark 2.0	300000	300000	300000	4 årig prosjekt for videreutvikling av Skogmo industripark. Forutsatt dekket med disp fond.
Tilskudd klinisk veterinærvakt innarb rammetilskudd	350000	350000	350000	Øremerket tilskudd som innlemmes i rammetilskuddet fra 2020. Overhalla har felles vakt-distrikt med Høylandet.
Støtte utbygging bredbånd 2018-2021			-250000	Avsatt totalt en million fordelt på 4 år til støtte for utbygging av bredbånd i kommunen. Finansiert med disp fond.
Fagområde oppvekst (herav følgende tiltak)	91 915 128	91 012 128	90 887 128	
Reduksjon grunnbemanning OBUS høst 19 (helårsvirkning 3,16 årsverk)	-846000	-846000	-846000	Redusert bemanning høst 2019 som får helårseffekt i påfølgende år. Ny tildelingsmodell er tatt i bruk for å sikre at pedagognormen overholdes.
Økning grunnbemanning Hunn høst 19 (helårsvirkning 2 årsverk)	587000	587000	587000	Økning i grunnbemanning som følge av flere elever. Ny tildelingsmodell tatt i bruk for å sikre at pedagognormen overholdes.
Styrket tilbud Ranemslatta bhqfram til 10/8-2019	-112000	-112000	-112000	Tiltak som varer fram til vår 2019. Trekkes ut resten av perioden.
Reduksjon et årsverk Skage bhg 15/8-19	-484000	-484000	-484000	Effektivisering - reduksjon med et årsverk fra høst 2019. Helårseffekt fra 2020. Bemanningsnorm er ivaretatt.
Inkluderende barnehage og skolemiljø	600000			Grunnskole er i gang med flere utviklingsprosjekter. En forsøker å knytte prosjektene mest mulig sammen. I 2018 ble «inkluderende barnehage- og skolemiljø» satt i gang. Det er mottatt 1,3 mill. kr fra fylkesmannen til styrket faglig utviklingsarbeid. Prosjektet har fokus på grunnleggende leseferdigheter og styrket grunnleggende ferdigheter i regning gjennom bedre leseferdigheter. I tillegg vil noe av prosjektet omhandle lederstøtte og utvikling av digital pedagogisk praksis. I tillegg har regionen mottatt kompetansmidler som skal brukes til ulike utviklingsprosjekter. Siste år i prosjektet må finansieres av kommunen, samt deler av 2019.
Innsparingsmål oppvekst	-181000	-484000	-484000	Det er fra høsten 2020 forutsatt reduksjon av et årsverk innen oppvekstområdet som får helårseffekt i påfølgende år. Hvordan dette skal gjennomføres må konkretiseres videre.
Tidlig innsatts 1-4 avsluttes høst 2019	-98000	-98000	-98000	Øremerket ordning som avvikles fra høst 2019. Helårseffekt påfølgende år.
Digital utvikling av skolene (2016 - xxxx)	-300000	-300000	-300000	I 2017 og 2018 ble det avsatt 700.000 kr til Digital utvikling av skolen (nettbrettutvikling). Tiltaket er dekket med bruk av disposisjonsfond. Rådmannen foreslår rammen redusert til 300.000 kr i 2019 og avviklet fra 2020.
Vigilo - oppvekstfaglig system	-229000	-229000	-229000	Anskaffelse av oppvekstfaglig system i 2019 som finansieres med bruk av disp fond. Ett årig.
Digitalisering og organisasjonsutvikling oppvekst	375000	375000	250000	Avsatt 2,5 millioner kroner til gjennomføringen fordelt over 4 år.

Budsjettskjema 1B - drift	2 020	2 021	2 022	
Fagområde helse/sosial <i>(herav følgende tiltak)</i>	80 617 876	80 039 876	79 539 876	
<i>Innsparingsmål hjemmetjenesten</i>	-300000	-300000	-300000	Innsparingsmål hjemmetjenesten.
<i>Tilskudd dagaktivitetssenter. Innlemmes i rammetilskudd.</i>	95000	95000	95000	Øremerket tilskudd til dagaktivitetssenter innlemmes i rammetilskuddet fra 2020.
<i>Reduksjon 40 % fra 1/3-19 Bo og miljøtjenesten</i>	-208000	-208000	-208000	Det er i forbindelse med bygging av nye omsorgsboliger forutsatt at Bo og miljøtjenesten skal kunne effektivisere driften med et årsverk . En har startet med 40 % i 2019 og øker med ytterligere 60 % høst 2020.
<i>Reduksjon 60 % stilling fra høst 2020 Bo og miljøtjenesten</i>	-234000	-312000	-312000	
<i>Arbeidsstasjoner Helse 2019</i>	-218000	-218000	-218000	Fagområdet skal fra 2019 gå over fra «tynnklient» dataløsning til pc sammen med øvrige kommuner i Midtre Namdal. Dette er for å kunne takle ny dataløsning for sikrere og mer effektiv innlogging og bruk. Investeringsbehov er 218.000 kr og forutsatt dekket med bruk av <i>disposisjonsfond</i> (ettårig.)
<i>Digitalisering og organisasjonsutvikling H/O</i>			-500000	<i>Digitalisering og læring/organisasjonsutvikling helse og omsorg</i> , som er en del av plan for digitalisering i Overhalla kommune. Totalt er det avsatt 5 mill kr til formålet, hvorav 2,5 mill kr brukes innenfor helse og omsorg. Det er i budsjettet fra 2019 og tre år fram i tid med årlig 750.000 kr. I tillegg til 250.000 i 2022. Det er utlyst etter en prosjektleder. Der er videre søkt om statlig midler og vi har for 2018 mottatt tilsagn om kr. 830.000 kr fra Fylkesmannen. Det søkes om tilskudd også for kommende år. Dette blir en spennende og nødvendig tjenesteutvikling med digital støtte innenfor helse og omsorg.
<i>Samordning aktivitetstilbud helse og omsorg</i>		-500000	-500000	Rådmannen foreslår i økonomiplanen at en foretar en gjennomgang av alle dagaktivitetstilbudene kommunen har, og med sikte på å oppnå en effektivisering med kr 500.000 fra 2021.
<i>Ekstratilskudd Frivillighetssentralene</i>	-100000	-100000	-100000	Kst 18/12-2018: Rammen for frivillighetssentralene ble totalt økt med 100.000 for 2019. Finansiert med disp fond. Ikke forutsatt videre i øk plan perioden.
Fagområde kultur	10 054 032	9 304 032	9 304 032	
<i>Prosjekt «Ung i Overhalla» - et helhetlig skole- og fritidsmiljø som utvikler og inkluderer ungdom</i>		-750000	-750000	Toårig prosjekt som tar sikte på å kartlegge og videreutvikle ungdomsarbeidet i kommunen.
Fagområde teknisk <i>(herav følgende tiltak)</i>	36 338 845	35 138 845	35 138 845	
<i>Reguleringsplan - gang og sykkelvei Overhalla - Namsos (etappe 1) 2019-</i>	-980000	-980000	-980000	Ettårig prosjekt som gjennomføres i 2019, finansiert med disp fond.
<i>Utdanning brannmannskap</i>		-300000	-300000	I forbindelse med deltidsreformen for brannmannskaper har kommunen krav om kompetanseheving av mannskapene. En har i flere år avsatt midler til dette, men en har ikke nådd målet helt. Det er avsatt 300.000 både i 2019 og 2020 som finansieres med disposisjonsfond.
<i>AR5 Markslagskart 103' fordelt på 2018 og 2019</i>	-53000	-53000	-53000	Anskaffelse av kartprogram i 2019.
<i>Strakstiltak Gimle 2019</i>	-100000	-100000	-100000	Vedtatt strakstiltak for Gimle med 100.000 i 2019. Dekket med bruk av disp fond.
<i>Reduserte utgifter G bygget Barlia</i>	-500000	-500000	-500000	Når Ranemsletta barnehage er ferdig utbygd er det forutsatt at en ikke skal kunne ha behov for G-bygget i Barlia fra 2021 og salg eller utleie vurderes. En har i dag ca 500.000 i årlige driftskostnader med bygget som er lagt inn som et innsparingsmål fra 2021.
<i>Tilrettelegging og boligtilskudd - Innlemmes i rammetilskudd.</i>	100000	100000	100000	Tilretteleggingstilskudd for bolig har tidligere vært øremerket. Tilskuddet innlemmes i rammetilskuddet fra 2020.
<i>Netto inntektsøkning omsorgsboliger</i>		-900000	-900000	Det forventes noe økning i husleieinntektene og driftsutgiftene når nye omsorgsboliger er ferdigstilt høsten 2020. Det forventetes en netto inntektsøkning på ca 900.000 fra 2021.
<i>Trafikksikkerhetstiltak / skogrydding</i>	-300000	-300000	-300000	For 2019 er det bevilget 300.000 i driftsregnskapet til <i>trafikksikkerhetstiltak/ skogrydding</i> . Finansieres med disposisjonsfond og er ettårig.
<i>Energieffektivisering gatelys</i>	-100000	-100000	-100000	I hht til investeringssak for utskifting av gatelys i kommunen forventes det en innsparing på 75 %. Innsparingsmålet er satt til 100.000
Skatter, rammetilskudd, renter og avdrag	-18 988 192	-18 988 192	-18 988 192	
Midtre Namdal Samkommune				
Nye Namsos (kjøp av tjenester)	23 176 000	23 276 000	23 276 000	Videreført samme kostnadene som en har hatt med tjenesten som er kjøpt fra Midtre Namdal samkommunen med unntak av miljø- og landbruk og utviklingskontoret.
Næringstjenester	0	0	0	Som et foreløpig næringsstiltak foreslår rådmannen at en i første omgang konsentrer satsing til prosjekt Skogmo Industripark 2.0 som går fram til 2022.
Landbrukskontor	2 658 000	2 658 000	2 658 000	Samme rammen som en har med Miljø og landbruk i samkommunen.
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	241 731 860	237 900 860	237 025 860	

Investering (budsjettskjema 2A)

Finansieringsbehov

En har for planperioden et investeringsbehov på 339 millioner kroner. Av dette gjelder 318 millioner kroner investering i anleggsmidler (se egen kommentar under). Det er forutsatt en videreføring av lån til videre utlån (Startlån) med årlig 2 mill. kr. Årlig egenkapital tilskudd til KLP på årlig 1 mill. kr. er videreført og finansieres med overføring fra driftsregnskapet. Det forventes at en skal kunne motta 1,4 millioner kroner årlig i avdrag av utlån. Disse benyttes uavkortet til nedbetaling av gjeld. I planen er det forutsatt salg av tomter på 1 million pr år som avsettes til investerings fond.

Ekstern finansiering

Beregnet lånebehov inklusive 8 mill. kr. til videreutlån forventes å bli 219 millioner kroner. Årlig salg av tomter på en million og 58 millioner i momskompensasjon. Mottatt avdrag på utlån og refusjoner er beregnet til 53 millioner kroner. Følgende forutsetninger om tilskudd og avdrag er tatt i økonomiplanen.

	2019	2 020	2021	2022	Sum
Tilskudd OBUS uteområde - folkehelsemidler	400 000	400 000	400 000	300 000	1 500 000
Tilskudd OBUS uteområde - spillemidler		3 600 000	-	-	3 600 000
Tilskudd omsorgsboliger og dagsenter (Husbanken)		35 000 000			35 000 000
Spillemidler Hunn skole			7 000 000		
Avdrag Startlån	1 417 000	1 417 000	1 417 000	1 417 000	5 668 000
Tilskudd ladestasjoner	215 000				215 000
Tilskudd energieffektivisering adm bygget	400 000				400 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2 432 000	40 417 000	8 817 000	1 717 000	53 383 000

Investering i anleggsmidler (2020-2022) (budsjettskjema 2B)

Omsorgsboliger (helsetomta)	Omsorgsbolig med 18 boenheter. Kombinasjonsbruk for eldre og funksjonshemmede. Sluttført i 2020. Behandlet av kommunestyret i sak 29/18.	109 mill.
Hunn skole (2020-2021)	Gymsal/hall Hunn skole har i mange år vært et prioritert tiltak i økonomiplanen. Senere års elevtallsutvikling har vist utfordringer også med kapasitet. I tillegg er det en del byggetekniske utfordringer som krever utbedringer. Rådmannen foreslår nå en netto ramme på 105 mill. kr. inkl mva. 7 mill. i Spillemidler.	105 mill.
Gimle (2021)	Ikke endelig avklart hva og hvilke tiltak som skal iverksettes. Skisseprosjekt i 2020 med en ramme på kr 750.000 (inkl mva) for avklaring av innhold og ramme. Gjennomføring i 2021 med en ramme inntil 18 mill (eks momskompensasjon og tilskudd). Prosjektet er noe forskjøvet i tid i forhold til tidligere planer og rammen er redusert.	18 mill
Ranemsletta barnehage – utvidelse (2020)	Utvidelse av kapasitet. Opprinnelig planlagt gjennomført våren/sommer 2019. Kun en tilbyder. Høy pris. Bygging utsatt med sikte på å gjennomføre prosjektet i 2020.	15,3 mill

Enøk Moamarka barnehage (2021)	Energimerkingen av bygget viser et potensial for energieffektivisering. Videreført forslag med bl.a. byggetekniske tiltak (vindu/isolering) for å bedre kvaliteten på bygget.	1,5 mill
OBUS uteområdet	Sak behandlet i kommunestyret med en total ramme på 8,6 millioner hvor det er forutsatt at kommunens skal bidra med en egenandel på 1,5 millioner som lånefinansieres. Resterende er forutsatt dekket med Spillemidler og Folkehelse midler fra Fylkeskommunen.	8,5 mill
Krabbstuvegen - utbedring kryss (2020)	Krysset til Krabbstuvegen er i dag uoversiktlig og betraktes som trafikkfarlig. Planlagt gjennomført i 2018. Usatt til 2020.	0,8 mill
Elbil 2020	Kommunen har hatt en målsetting om at den kommunale bilparken skulle være 100 % el fra 2020. 12 av 16 er i dag elbiler og utgjør 75 %. Får en skiftet 2 til i 2020 vil en være på 88%. Det er i tillegg vedtatt en innenfor vann og avløp i 2019 som trolig blir utsatt til 2020. En vil da være på 94%.	0,8 mill
Barlia - utvikling av området (2020)	Kommunen eier i dag eiendommen med de gamle videregående skole-byggene og området i Barlia. Som grunnlag for vurderinger av videre utvikling av Barlia-området bør det som første steg gjennomføres nærmere grunnundersøkelser. Det foreslås gjennomført i 2020.	1,0 mill
Læringsbrett oppvekst - 600 stk over 3 år (2019-2021)	Kommunen har innført nettbrett til alle elever i grunnskolen. I tillegg brukes det noe i barnehagene. En har i dag ca 600 brett og videre utskiftninger må planlegges. Rådmannen foreslår at en gjennomfører en rullering i løpet av en 3 års periode med utskifting av 200 stk pr år (årlig ramme kr 800.000).	2,4 mill
Tilbakeføring momskompensasjon 6 mannsbolig Skage	I forbindelse med opprettelse av bofelleskap for enslige mindreårige ble det bygget en 6 mannsbolig på Skage som skulle fungere som bemannet base. En mottok 2,5 milliner i momskompensasjon for investeringen i hht til regelverket. Når basen nå avvikles og boligen skal benyttes til andre formål vil fradragretten falle bort og en må tilbakeføre forholdsmessig andel av utbetalt momskompensasjon. Bygget var ferdigstilt i 2014 og <i>justeringen</i> (tilbakebetalingen) vil starte fra det året bruken av boligen endres og fram til 2024 med en årlig tilbakebetaling på 1/10 av momskompensasjonen. Tilbakføringen finansieres med bruk av lån.	1 mill
Vann og avløp	Kommunestyret har vedtatt en <i>tiltaksplan for vann og avløp</i> som viser hvilke investeringer sektoren skal prioritere i kommende år. En har her ikke	11 mill

	<p>kommentert det enkelte prosjekt, men viser til behandling av planen. Totalt er det planlagt å investere 11 mill kr innenfor sektoren. Dette dekkes ved økte gebyrer til abonnentene og påvirker derfor ikke kommunens driftsbalanse.</p>	
--	---	--